

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 45/2014-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. januára 2014 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť D. K. a, zastúpeného advokátom Mgr. Miroslavom Hončárom, Perličková 26, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s namietaným porušením čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 83/2005 a jeho rozsudkom sp. zn. 12 C 83/2005 z 25. januára 2012 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 327/2012 a jeho rozsudkom sp. zn. 6 Co 327/2012 z 27. mája 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť D. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. septembra 2013 doručená sťažnosť D. K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. Miroslavom Hončárom, Perličková 26, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s namietaným porušením čl. 12 ods. 1 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 83/2005 a jeho rozsudkom sp. zn. 12 C 83/2005 z 25. januára 2012 (ďalej aj „napadnuté konanie a napadnutý rozsudok okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 327/2012 a jeho rozsudkom sp. zn. 6 Co 327/2012 z 27. mája 2013 (ďalej aj „napadnuté konanie a napadnutý rozsudok krajského súdu“). Sťažovateľ sťažnosť doplnil podaním doručeným ústavnému súdu 26. novembra 2013.

Zo sťažnosti, z jej príloh a doplnenia vyplýva, že sťažovateľ bol v procesnom postavení navrhovateľa účastníkom konania o zaplatenie sumy 2 987,45 € s príslušenstvom z titulu zmluvy o prenájme nebytových priestorov vedeného okresným súdom pod sp. zn. 12 C 83/2005. O návrhu sťažovateľa rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 12 C 83/2005 z 25. januára 2012 tak, že ho zamietol a uložil mu povinnosť zaplatiť odporcovi náhradu trov konania. Proti označenému rozsudku súdu prvého stupňa podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 6 Co 327/2012 z 27. mája 2013 tak, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, pričom odporcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Napadnutý rozsudok okresného súdu v spojení s napadnutým rozsudkom krajského súdu nadobudol právoplatnosť 1. júla 2013.

Sťažovateľ v doplnení sťažnosti tvrdí, že „*zamietavý ROZSUDOK 1. st. i 2. st. súdu nie je v znení zákona, presvedčivo odôvodnený a je v rozpore s dôkazmi o peňažnom plnení MADAL BALU, s. r. o. za nájom, pričom krajský súd podľa jeho názoru „... porušil ÚSTAVU čl. 48 odst. 2 a medzinárodný DOHOVOR čl. 13 právo na účinný opravný prostriedok, keď v merite veci rozhodoval bez vytýčenia verejného pojednávania, pričom sťažovateľ už, ako právny nástupca po zomrelej matke L. K. sa svojej prítomnosti na odvolávacom pojednávaní dožadoval v podaní zo dňa 26. 10. 2012*“. Podľa sťažovateľa je postup okresného súdu a tiež krajského súdu v napadnutých konaniach poznamenaný zbytočnými priet'ahmi.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„základné práva D. K. na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti podľa čl. 48 odst. 2., prerokovanie veci nezávislým a nestranným súdom podľa čl.46 odst.1, právo na právnu pomoc podľa čl.47 odst. 2. a 3. a rovnosť v právach podľa čl. 12 odst. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie a prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 odst.1 a právo na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 DOHOVORU o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní č. 12 C 83/2005-240 z 25. 01. 2012 a Krajského súdu v Bratislave v konaní č. 6 Co 327/12-270 z 27. 05. 2013 boli porušené.“

V doplnení sťažnosti sťažovateľ rozšíril navrhovaný petit, pričom sa domáha, *„aby Ústavný súd SR zrušil a vrátil na ďalšie konanie nasledovné rozhodnutia:*

1. ROZSUDOK Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 Co327/12-270 zo dňa 27. 05. 2013 /v prílohe/

2. ROZSUDOK Okresného súdu Bratislava III č. k. 12 C 83/2005-240 zo dňa 25. 01. 2012 /príloha/

c) aby Ústavný súd SR priznal sťažovateľovi:

D. K. primerané finančné zadostučinenie vo výške: = 6500.-Eur, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu

D. K. primerané finančné zadostučinenie vo výške: = 7500.- Eur, ktoré je Okresný súd v Bratislave III povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

d) aby Ústavný súd SR priznal D. K. náhradu trov konania v sume podľa vyhl. o odmenách advokátovi, ktorú sumu je povinný zaplatiť Krajský súd v Bratislave a ktorú sumu je povinný zaplatiť Okresný súd Bratislava III na účet jeho právneho zástupcu: Mgr. Miroslava Hončára do dvoch mesiacov od doručenia nálezu.“

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd

vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľov a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa tvrdenia sťažovateľa postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 83/2005 a jeho rozsudkom č. k. 12 C 83/2005-240 z 25. januára 2012 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 327/2012 a jeho rozsudkom č. k. 6 Co 327/2012-270 z 27. mája 2013 došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru v spojení s namietaným porušením čl. 12 ods. 1 ústavy.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom okresného súdu a napadnutým postupom krajského súdu

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

V zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola prejednaná v primeranej lehote.

Medzi obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov, a preto aj vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno ich namietané porušenie posudzovať v rámci predbežného prerokovania sťažnosti spoločne.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v posudzovanom prípade okresným súdom i krajským súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom okresného súdu ani krajského súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Navyše, zjavná neopodstatnenosť sťažnosti, prostredníctvom ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, môže vyplývať aj

z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už príslušný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 223/2010).

Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti zistil, že okresný súd o žalobe sťažovateľa rozhodol rozsudkom č. k. 12 C 83/2005-240 z 25. januára 2013, ktorý krajský súd rozsudkom č. k. 6 Co 327/2012-270 z 27. mája 2013 potvrdil. V čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (5. septembra 2013) už teda okresný súd vo veci meritórne rozhodol a krajský súd jeho rozhodnutie potvrdil. Napadnuté konanie okresného súdu i krajského súdu bolo právoplatne skočené 1. júla 2013.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd i krajský súd v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už vo veci právoplatne rozhodli, a preto v tomto čase už nemohli porušovať základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na základe uvedeného ústavný súd preto v súlade so svojou konštantnou judikatúrou túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru a k porušeniu čl. 12 ods. 1 ústavy napadnutým postupom a napadnutým rozsudkom okresného súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná

právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľ sťažnosťou napáda postup okresného súdu v napadnutom konaní a napadnutý rozsudok okresného súdu, ktorým žalobu zamietol. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ využil svoje právo podať proti napadnutému postupu a napadnutému rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.3 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru a k porušeniu čl. 12 ods. 1 ústavy napadnutým postupom a napadnutým rozsudkom krajského súdu

II.3.1 Všeobecné východiská pre rozhodovanie ústavného súdu

K úlohám právneho štátu patrí vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzické osoby a právnické osoby. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Konceptia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou takýchto konaní sa však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd.

Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkým zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých procesných postupov. Ústavný súd z tohto hľadiska osobitne pripomína objektivitu takého postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavovať nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Účelom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je v prvom rade zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo

bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESĽP teda nevyžaduje, aby na každý argument

strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, ods. 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

Podľa čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom. Všetci účastníci sú si v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy rovní. Zásada rovnosti strán v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje občianskoprávny súd (PL. ÚS 43/95, II. ÚS 35/02, II. ÚS 121/02). To znamená, že všetci účastníci súdneho konania majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán (III. ÚS 108/2013).

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj krajský súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného

prerokovania sťažnosti aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

V nadväznosti na už uvedené ústavný súd považoval za potrebné z hľadiska limitov ústavnej kontroly rozhodnutí všeobecných súdov poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny

rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Sťažovateľ v sťažnosti predovšetkým namieta, že krajský súd:

1. napadnutý rozsudok „*nepresvedčivo*“ odôvodnil a jeho závery sú v rozpore s vykonaným dokazovaním (ďalej len „prvá námietka“),
2. rozhodoval bez nariadenia pojednávania (ďalej len „druhá námietka“).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení navrhovateľa podal odvolanie proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 12 C 83/2005 z 25. januára 2012, ktorým súd prvého stupňa návrh na začatie konania o zaplatenie sumy 2 987,45 € s príslušenstvom z titulu zmluvy o prenájme nebytových priestorov zamietol.

Krajský súd prvým výrokom rozsudku sp. zn. 6 Co 327/2012 z 27. mája 2013 napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil a druhým výrokom rozhodol o trovách odvolacieho konania.

II.3.2 K prvej námietke sťažovateľa

Podľa tvrdenia sťažovateľa krajský súd napadnutý rozsudok „*nepresvedčivo*“ odôvodnil a jeho závery sú v rozpore s vykonaným dokazovaním, čím porušil jeho základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru, ako aj čl. 12 ods. 1 ústavy.

V nadväznosti na uvedenú námietku sťažovateľa ústavný súd považuje za potrebné poukázať na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, v ktorej sa okrem iného uvádza:

„Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Právny záver súdu prvého stupňa je vecne správny a odvolací súd sa aj s odôvodnením jeho rozhodnutia v celom rozsahu stotožňuje, pričom námietky navrhovateľa nepovažoval za dôvodné.

Z obsahu spisu a z vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa jednoznačne vyplýva, že nájomný vzťah medzi navrhovateľom a odporcom vznikol na základe nájomných zmlúv, predmetom ktorých bol nájom nebytových priestorov na Obchodnej ul. č. 50 v Bratislave. Súd prvého stupňa správne konštatoval, že dňa 30. 7. 2001 bola uzavretá nájomná zmluva o nájme nebytových priestorov na dobu neurčitú, pričom táto nájomná zmluva bola odporcom vypovedaná v zákonnej trojmesačnej lehote k 1. 3. 2002. Z obsahu spisu taktiež vyplýva, že navrhovateľ predmetné priestory následne prenajal inému subjektu. Z rozpisu platieb súd prvého stupňa správne ustálil, že jednotlivé úhrady nájomného za jednotlivé mesiace boli navrhovateľovi v celom rozsahu uhradené a preto nárok navrhovateľa považoval za nedôvodný a tento zamietol. Súd prvého stupňa následne vychádzal z rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 7 C 57/2005-144 zo dňa 27. 10. 2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 Co 156/2009-181 zo dňa 28. 5. 2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 10. 7. 2009 a v ktorom súd riešil otázku nájomnej zmluvy a výpovede odporcu z nájomnej zmluvy a ustálil, že dňa 30. 7. 2001 bola uzavretá nájomná zmluva o nájme nebytových priestorov na dobu neurčitú, pričom táto bola odporcom vypovedaná v zákonnej 3-mesačnej lehote k 1. 3. 2002. Pokiaľ ide o p. L. K., matku navrhovateľa, ktorá bola vlastníčkou predmetných nebytových priestorov v podiele 1/12, táto pohľadávku Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 20. 10. 2004, t. j. 7 dní pred svojou smrťou postúpila navrhovateľovi, pričom navrhovateľ predložil súdu dve verzie tejto zmluvy. Na prvej je podpís p. L. K. a na druhej sa podpís L. K. nenachádza a na miesto nej ju v zastúpení podpísal navrhovateľ s poukazom na plnú moc zo dňa 9. 6. 1997. V tomto konaní navrhovateľ na pojednávaní pred súdom prvého stupňa konanom dňa 11. 6. 2008 vyjadril nesúhlas s tým, aby pravosť podpisu jeho matky na tejto listine preskúmal znalec. Na základe týchto skutočností existuje dôvodné podozrenie, že túto

zmluvu navrhovateľ vyfabrikoval. Okrem toho podľa LV bola p. L. K. spoluvlastníckou nehnuteľnosť, v ktorej sa nachádzajú predmetné nebytové priestory iba v podiele 30/360, t.j. 1/12, pričom okrem nej túto nehnuteľnosť vlastní ďalších 22 podielových spoluvlastníkov a navrhovateľ medzi nimi nefiguruje. Jeho matke teda mohol vzniknúť iba nárok na tú časť nájomného, ktorá zodpovedá jej spoluvlastníckemu podielu a iba túto pohľadávku mohla navrhovateľovi postúpiť. V rozpore s tým navrhovateľ uplatňoval sám celé nájomné, pričom ostatní podieloví spoluvlastníci neboli účastníkmi konania.

Súd prvého stupňa konštatoval, že nakoľko navrhovateľ si uplatňuje žalovanú sumu z titulu tej istej súdom právoplatne preskúmanej zmluvy o prenájme nebytových priestorov zo dňa 30. 7. 2001 ako i preskúmanie otázky platnosti tej istej zmluvy o postúpení pohľadávok (iba za iné časové obdobie), dokazovaním v tomto smere sa v tomto konaní nezaoberal, ale zaoberal sa iba výškou a dôvodnosťou žalovanej pohľadávky.

Navrhovateľ sa návrhom domáhal zaplata nájomného za I. štvrťrok roku 2002 vo výške 45.000,- Sk, t. j. za mesiac február vo výške 30.000,- Sk a za mesiac marec vo výške 15.000,- Sk. zaplata nájomnej pokuty vo výške 0,5 % za každý deň omeškania od 1. 7. 2002 a zaplata úroku z omeškania 15,5 % z istiny do zaplata, ako i náhrady trov konania. Podobne zaplata nájomného za II. štvrťrok roku 2002 vo výške 45.000,- Sk za obdobie mesiacov apríl až jún 2002 po á 15.000,- Sk, zaplata nájomnej pokuty vo výške 0,5 % za každý deň omeškania od 26. 3. 2002 a zaplata úroku z omeškania 16,5 % z istiny do zaplata, ako i náhrady trov konania. Súd prvého stupňa správne vyvodil záver, že zmluva o nájme nebytových priestorov bola účinná od 30. 7. 2001 a bola odporcom vypovedaná v zákonnej trojmesačnej lehote k 1. 3. 2002 a teda navrhovateľovi vzniklo právo na nájomné za dobu trvania tejto zmluvy, t. j. za mesiace august 2001 až február 2002. Odporca navrhovateľovi uhradil za obdobie august až október 2001 dňa 14. 9. 2000 nájomné vo výške 90.000,- Sk, za obdobie november 2001 až január 2002 nájomné vo výške 90.000,- Sk a za obdobie február 2002 nájomné vo výške 30.000,- Sk, t. j. ku dňu 5. 1. 2005 nájomného vo výške 210.000,- Sk. Odvolací súd je zhodne so súdom prvého stupňa názoru, že nájomné za toto požadované obdobie bolo uhradené v plnej výške.“

Krajský súd v napadnutom rozsudku ďalej uvádza:

„Súd prvého stupňa taktiež správne dospel k záveru, že v dôsledku ukončenia zmluvy o nájme nebytových priestorov výpoveďou zo strany odporcu, sa navrhovateľ nemôže domáhať zaplatenia nájomného za ďalší a to II. štvrťrok roku 2002 a preto jeho návrh v tejto časti správne považoval za nedôvodný a ako taký ho správne zamietol.

Súd prvého stupňa vo veci riadne zistil skutkový stav, výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotil správne a vec posúdil správne aj po právnej stránke. Námietky odporcu podľa názoru odvolacieho súdu sú preto nedôvodné a odvolací súd k nim nemohol prihliadnuť ani v tomto odvolacom konaní.

Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.“

Vychádzajúc z citovaného, ústavný súd konštatuje, že krajský súd v napadnutom rozsudku ústavne akceptovateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo potvrdil výrok súdu prvého stupňa, ktoré skutočnosti považoval v konaní pred súdom prvého stupňa za preukázané, a prečo niektoré skutočnosti nepovažoval za potrebné opätovne dokazovať. Napadnutý rozsudok krajského súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za neodôvodnený a ani za arbitrárny, t. j. taký, ktorý by bol založený na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel aplikovaných právnych noriem.

Na základe uvedeného ústavný súd zastáva názor, že medzi obsahom prvej námietky sťažovateľa uplatnenej proti napadnutému postupu a napadnutému rozsudku krajského súdu a ním označenými základnými právami podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy, právami podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru a porušením čl. 12 ods. 1 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa týkajúcej sa prvej námietky.

II.3.3 K druhej námietke sťažovateľa

Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd porušil jeho základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru, ako aj čl. 12 ods. 1 ústavy aj z dôvodu, že o jeho odvolaní rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania.

Podľa § 214 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak

- a) je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie,
- b) súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie,
- c) ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania,
- d) to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Podľa § 214 ods. 2 OSP v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Ústavný súd v súvislosti s druhou námietkou sťažovateľa uvádza, že v § 214 ods. 1 OSP je taxatívnym spôsobom ustanovené, v ktorých prípadoch je odvolací súd povinný nariadiť na prerokovanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej pojednávanie, pričom z § 214 ods. 2 OSP zároveň vyplýva, že v ostatných prípadoch je na úvahe odvolacieho súdu, či pojednávanie na prerokovania odvolania vo veci samej nariadi alebo nie.

Vychádzajúc z konkrétnych okolností posudzovanej veci, ústavný súd zastáva názor, že postup, ktorý zvolil krajský súd, t. j. že rozhodol o odvolaní sťažovateľa vo veci samej bez nariadenia pojednávania, je z ústavného hľadiska akceptovateľný.

Na základe uvedeného ústavný súd uzatvára, že ani medzi obsahom druhej námietky sťažovateľa uplatnenej proti namietanému konaniu a rozsudku krajského súdu a ním označenými základnými právami podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy, právami podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru a porušením čl. 12 ods. 1 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol aj túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2014